

ДІАГНОСТИКА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДИТИНИ ДО НАВЧАННЯ У ШКОЛІ

Валіцька А.

Кожна дитина унікальна та розвивається по різному. Багато дітей дошкільного віку мріють про те, як з портфелем підуть до школи і будуть носити звання школяра. Але окрім бажання дитини важливе місце займає психологічна готовність до школи.

Пам'ять, увага, логічне мислення, адекватність самооцінки та багато інших якостей відіграють важливу роль у навчанні дитини, адаптації до нового середовища, спілкуванні з однолітками та вчителями. Тому діагностика психологічної готовності дітей до школи є актуальною для того, щоб педагоги та батьки могли якісно підготувати майбутніх школярів.

Сучасна психологічна діагностика визначається як психологічна дисципліна, яка розробляє методи виявлення і вивчення індивідуально-психологічних та індивідуальнопсихофізичних особливостей людини. Метою її є збір інформації про особливості людської психіки. [3. с. 13]

Психологічний підхід у визначенні готовності до школи широко й багатогранно дослідниками висвітлено психологічний підхід у визначенні готовності до шкільного навчання (Л. Божович, Н. Гуткіна, В. Мухіна та ін.). Однак і досі в сучасній психології немає чіткої визначеності поняття психологічної готовності до шкільного навчання. У загальному психологічна готовність до шкільного навчання — це комплексна характеристика дитини, що розкриває рівні розвитку психологічних якостей і є найважливішою передумовою для гармонійного входження дитини у нове соціальне середовище.

Актуальною лишається проблема структурних складників і критеріїв психологічної готовності дитини до шкільного навчання. На основі теоретичного аналізу та узагальнення поглядів щодо психологічної готовності дитини до шкільного навчання ми визначили основні складники

та систематизували відповідно до них нормативні критерії психологічної готовності дитини до шкільного навчання.

Психологічну готовність до шкільного навчання складають:

- а) інтелектуальна готовність (пізнавальні процеси, сенсомоторні навички, здатність до навчованості);
- б) особистісна готовність (мотивація, воля, емоції, спрямованість особистості, самосвідомість);
- в) соціальна готовність (комунікативна та соціальна компетентність). [2, с. 7]

Психодіагностика має ряд спеціальних діагностичних методик для визначення готовності дітей старшого дошкільного віку до навчання у школі.

Нами проведена діагностика психологічної готовності дітей до навчання у школі серед хлопчиків і дівчаток різного віку. Були використані:

1. Методика діагностики особистісно-соціальної готовності до школи «Який я?»
2. Методика діагностики інтелектуальної (розумової) складової готовності до школи "Запам'ятай 10 слів".

Методика діагностики особистісно-соціальної готовності до школи «Який я?»

Метою цієї діагностики є визначення самооцінки дитини дошкільника. Обстеження проводиться індивідуально. Психолог запитує у дитини, як вона сама себе сприймає й оцінює за десятьма різними позитивними якостями особистості. Оцінки, які дитина ставить сама собі, проставляються психологом у відповідних колонках протоколу, а потім переводяться в бали. Самооцінка дитини визначається за загальною сумою балів, набраною нею за всіма якостями особистості, від дуже високої до дуже низької. [1, с. 27]

Методика діагностики інтелектуальної (розумової) складової готовності до школи "Запам'ятай 10 слів".

Метою цієї діагностики є діагностувати стан слухової вербальної пам'яті.

Представляються 10 слів, не пов'язаних одне з одним за змістом, але ті які дитині знаомі. Психолог зачитує слова, дитина прослухавши має повторити слова які вона запам'ятала. Тест має три форми, для дітей 5 років використовуйте лише дві. Зверніть увагу, як дитина слухає слова, чи намагається їх запам'ятати, як часто відволікається. Не варто у цю хвилину робити їй зауваження. Після проведення тесту результати спостережень можуть допомогти вам проаналізувати разом з дитиною, що перешкоджало, а що допомагало їй під час запам'ятовування слів. Оцінюється результат залежно від кількості правильно відтворених слів, не залежно від їх послідовності. [1, с. 54]

З 4 квітня 2022 року по 11 квітня 2022 року були продіагностовані Урсу Емілія (5 років 1 місяць), Шевченко Артем (5 років 10 місяців), Міщенко Владислав (6 років 8 місяців), Яценко Катерина (7 років 5 місяців).

Першою досліджуваною була Урсу Емілія. Під час діагностування дівчинка була активною, не могла спокійно всидіти на одному місці, гойдалася, роздивлялася оточуючі предмети. Під час проходження методики «Який я?» до кожної якості приводила приклад своєї поведінки в дома чи дитячому садку. Самооцінка дитини та стан слухової вербальної пам'яті на високому рівні.

Під час діагностування Шевченко Артем був спокійний, роздивлявся навколо, але був уважним. Ставив уточнюючі питання з приводу інструкцій до методик. Самооцінка дитини середня, стан слухової вербальної пам'яті на високому рівні.

Міщенко Владислав був не активним, постійно відволікався. Ходив по кімнаті, забував завдання, не міг на ньому сконцентруватися. Самооцінка дитини та стан слухової вербальної пам'яті на низькому рівні.

Учениця першого класу Яценко Катерина під час дослідження була спокійною, одразу включилась в роботу, була уважною та сконцентрованою на завданні. Самооцінка дитини та стан слухової вербальної пам'яті на високому рівні.

Для розвитку усидливості у дітей рекомендовано розв'язання логічних задач та ігор, для підняття самооцінки акцентування уваги дитини на хорошому, давати дитині свободу вибору, працювати над особистими границями. Для розвитку слухової пам'яті рекомендується прослуховування казок (аудіокниг) повторювання та проговорення важливої інформації.

Діагностування підготовки дітей до навчання у школі є надзвичайно важливим. Усунення слабких сторін у дитини допоможе їй сумлінно, якісно та безпечно навчатися, відчувати себе комфортно під час навчального процесу і комунікації з однолітками.

-
1. Діагностика готовності дітей до школи: методичний посібник/упоряд. О. Дєдов. Хотин, 2014. 194 с.
 2. Таран О. П. Психологічна готовність дитини до школи: діагностика та формування. Київ : Шкільний світ, 2010. 128 с. . Чала Ю.М.,
 3. Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник. Харків: НТУ «ХП», 2018. 246 с.

ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ СЛУХУ

Никифоренко Ю.

Фізичне виховання дітей з вадами слуху є одним із важливих напрямів корекційно-педагогічної роботи. Надзвичайно важливою є правильна організація фізичного виховання, яка закладає основу для зміцнення здоров'я дітей, розвитку діяльності, підвищення працездатності – все це є основою успішної корекційно-виховної роботи. Дослідженням моторного і фізичного розвитку дітей з вадами слуху займалися Р. Бабенкова, А. Катаєва, А. Коржова, Н. Рау, Л. Рябова, Г. Трохимова. Фахівцями було виявлено, що у дітей з зниженим слухом є порушення діяльності вестибулярного апарату, притаманні також порушення дрібної моторики (рухів пальців,